

Centrum audiovizuálních studií

Posudek teoretické diplomové práce –magisterské

Autor/ka práce: **Andrej Sýkora**

Název práce: **POLITICKÁ MOC ALGORITMOV**

Posudek vedoucí/ho práce

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): **Palo Fabuš, CAS**

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce	Ano
Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	Relativně úplná
Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu	Prokázána
Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol a jejich proporce	Ano
Jazyková a stylistická úroveň práce	Vysoká
Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejeté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě)	Ano
Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	n/a
Původnost práce, přínos k rozvoji oboru	Ano

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F) **A**

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavce shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nespĺňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zdá vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtekmů může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namístě položit doplňující otázku vesmyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Andrej Sýkora si vo svojej práci kladie otázky po politickom rozmere algoritmov. Nakoľko sú algoritmy autonómne, a kto je za ne zodpovedný, v čom spočíva ich politická moc a aký majú dopad na naše životy. V piatich kapitolách postupne rozoberá, v čom spočíva samostatnosť algoritmov, stopuje stratégiu zjednodušovania, rubom ktorého je skrývanie (pred zrakom používateľov), byrokratickú povahu datifikácie a problematiku technologických platforiem. V poslednej kapitole sa zamýšľa nad tým, ako by mohol vypadať odpor voči politickej moci algoritmov. K dobru pridáva krátky slovníček pojmov.

Sýkora konštruuje svoju úvahu seabedomo, z textu cítiť dlhodobý záujem a vhlad do problematiky. Text plynie svižne, autor sa vyjadruje zrozumiteľne a pútavo, volí hravé formulácie bez strát na presnosti. Aby vtiahol čitateľa do textu uplatňuje taktiky „nového žurnalizmu“ bez toho, aby bolo možné prácu diskvalifikovať ako publicistiku. Dokladom toho je jeho schopnosť klásť si dobre formulované otázky, prehľadne a vecne pomenovávať politické aspekty algoritmov, vybrať a spracovať autoritatívne zdroje a predovšetkým preukázať povedomie o aktuálnom stave debaty. Čitateľský dojem len príležitostne kazia bohemizmy (to paradigma miesto tá paradigma, derné miesto dierne, predávať miesto odovzdávať či vkladať) a anglicizmy (sentiment≠sentiment, ale skôr nálady, adoption≠adopce, ale skôr rozšírenie).

Jediné námietky, ktoré voči textu mám, sú pokročilého rázu, patria na doktorandskú úroveň, takže len stručne vymenujem: otázka zjednodušovania siaha oveľa ďalej a hlbšie než Sýkora naznačuje – algoritmy sú v tomto ohľade len pokračovaním fundamentálnych aspektov technológie a expertných znalostí ako takých, nepriehľadnosť strojového učenia nie je podobná, ale naopak, podstatne iného druhu než nepriehľadnosť, ktorá súvisí s expertnou znalosťou alebo ochranou intelektuálneho vlastníctva, a čo sa týka chaosu, ktorý Sýkorovi vo výpočtových procesoch chýba, totiž obmedzenie v podobe determinizmu, dnes už vieme, že z dôvodu nevypočítateľnosti inherentnej všetkým výpočtovým procesom v skutočnosti nechýba. Podobne podnetný problém nachádzam aj pri pojme diktátu „byrokracie pravdepodobnosti“, kde nedostatkom algoritmov má byť údajne to, že ponúkajú „len aproximáciu“ (41). Predpokladám, možno mylne, že ona nedostatočnosť tu plynie zo zamlčaného porovnania s tým, ako svet vyhodnocuje človek. A keďže sa odo mňa chce doplňujúca otázka, tak sa pýtam: v čom by vlastne spočívala dostatočnosť?

Datum: .....

Podpis: .....